

Тетяна Марченко,

к.філол.н., доцент кафедри іноземних мов СНАУ

ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ АСПІРАНТАМИ ДРУГОГО РОКУ НАВЧАННЯ У СНАУ

Сучасний розвиток української науки характеризується великими викликами молодим вченим, які лише починають опрацьовувати ту чи іншу наукову тематику. Прагнення долучитися до найкращих європейських та світових наукових шкіл призводить до того, що дуже потужно розвивається світова наукометрія. Українська наука розвивається у напрямку світової за допомогою публікацій у виданнях, індексованих Скопус та Веб оф Сайенс, від чого надзвичайно потерпають фахові видання України. Вимогою до таких публікацій є написання новітніх наукових робіт англійською мовою.

Тож *актуальність дослідження* розвідки полягає у тому, що на сьогодні не достатньо висвітлено питання готовності/неготовності молодого вченого до написання таких робіт світового рівня. *Метою* розвідки є намагання розв'язати проблеми, які виникають на шляху підготовки аспірантів другого року навчання, які не було розглянуто дотепер, що пояснюється специфікою роботи як власне університету, так і його окремих фахових підрозділів.

Навчанню аспірантів присвячено окремі публікації вітчизняних та зарубіжних учених (К. Зборовська, О. Боженко, Н.Рябцева та ін.), проте практичні розробки, підручники, навчальні програми, методичні рекомендації є прерогативою тих викладачів, які безпосередньо беруть участь у навчальному процесі. Кожен український університет має певну автономію, має право на власний розсуд визначати кількість предметів гуманітарного циклу та відведених для них годин. В інтернет-доступі існує безліч програм університетів, спрямованих на викладання різних дисциплін у аспірантів.

Особливого статусу для наукового письма набула англійська мова. В умовах аграрного університету для вивчення цієї мови для аспірантів першого року навчання пропонується вивчення дисципліни в обсязі 96 годин на семестр (15

тижнів, три пари на тиждень), протягом двох семестрів – 192 години, що є достатнім для вивчення та поліпшення якості знань.

Постановка завдання. Протягом першого року аспіранти з різним рівнем володіння англійською мовою мають досягти рівня володіння відповідно світовому рейтингу B1 або B2. На другому році навчання кількість годин зменшується до 100 годин на рік, і вся практична частина запланована на червотий навчальний семестр, тобто третій семестр є перервою у вивченні англійської мови. Дисципліну, яку вивчають аспіранти другого курсу в аграрному університеті, викладають за кордоном, починаючи зі старших курсів школи (Senior School), де учні вчатьс я виражати свої думки письмово, відповідно до вимог наукового письма.

Проте на практиці такого рівня можуть досягти лише ті аспіранти, які свідомо та мотивовано вивчають англійську мову. Для більшості аспірантів вивчення на як на першому, так і на другому курсі не допомагає досягти бажаного рівня, що пояснюється такими причинами:

1. програма вивчення не відповідає сучасним критеріям (спрямована на переклад та читання фахової літератури);
2. навантаження аспіранта навчальною, методичною роботою, замінами занять професорів та доцентів, що унеможлиблює відвідування занять без пропусків;
3. відсутність мотивації (нецікава тема дослідження, бо права вибору теми власне аспірантом об'єктивно не існує; аспірант «прикріплюється» до керівника, який опрацьовує певну тематику, або кафедра працює у межах певних тем);
4. низький рівень підготовки студента аграрного вишу (кількість годин на вивчення англійської мови скорочується щорічно, складає 2 години (1 пара) на тиждень для студентів першого курсу);
5. необмежений вступ до аспірантури на комерційній основі (значна кількість аспірантів чоловічої статі сприймає аспірантуру як відтермінування строкової служби в армії).

Курс «Методика написання наукових праць іноземною» в аграрному університеті запроваджено з 2017 року. За цілями, методами такий курс відповідає англійським курсам Academic Writing, які вже мають давню історію існування у виданнях Кембріджа та Оксфорда. Таким чином, при складанні програми не виникало складності, який матеріал слід викладати, які вправи виконувати та навички тренувати. Але відповідно до проблем, з якими стикаються аспіранти першого року навчання, другий рік навчання неможливий без подолання проблем першого року.

Тож, для ефективного впровадження курсу «Методика написання наукових праць іноземною» кожне практичне заняття зазвичай поділено на дві частини: 1) повторення лексичного та граматичного матеріалу за певною темою (наприклад, присвійний відмінок в англійській мові); 2) на базі повтореного матеріалу розгляд однієї з тем за курсом (використання апострофа та інших пунктуаційних знаків та їхнє застосування в науковій мові). Крім програмових вимог, закордонні курси готують молодих науковців не тільки до суто письмового викладу матеріалу, але й активно радять розвивати комунікативні навички для інтернет-спілкування, участі у конференціях тощо, що визначає використання відоматеріалів, де найуспішніше використовуються ресурси із сайту eng.vid.com канадського виробництва. Цей сайт зручний тим, що після кожного відео пропонується тест на перевірку та закріплення здобутих навичок; перевагою сайту є також залучення великої кількості викладачів з різним підходом до викладання до запису відеозавдань, а також різнопланова тематика уроків.

Наступною складністю у викладанні курсу є поєднання в одній академічній групі аспірантів різних галузей наук: агрономія, ветеринарна медицина, економіка, механізація сільського господарства, технологія вирощування та переробка продуктів тваринництва тощо. Основні теоретичні питання всі аспіранти опрацьовують разом, але практична частина завдань добирається для кожного аспіранта окремо. На початковому етапі застосовується курс Cambridge English for Scientists (*Professional English*) (Tamzen Armer, Cambridge University

Press), але матеріал підручника наступні два роки виявився надскладним, тож його було замінено на простіший *Academic Writing (from paragraph to essay)* (*Dorothy E Zemach, Lisa A Rumisek, Oxford, 2005*). Ці два підручники використовуються як базові і сьогодні, до супровідних належать матеріали, які допомагають аспіранту правильно оформити літературні джерела (*Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах (методичні розробки)*); правильно використовувати нормативні наукові звороти (*Academic Phrasebank A compendium of commonly used phrasal elements in academic English in PDF format, 2014*); підручники-довідники, де стисло описано всі вимоги до наукового письма (*Academic Writing handbook Guidance for students; Academic Writing A Handbook for International Students, Third edition, by Stephen Bailey*); наукова англійська мова для іноземців, де спрощено, схематично подаються основні правила наукового письма (*Academic Writing in English (Carolyn Brimley Norris, Ph.D. Language Services University of Helsinki 2016)*) тощо.

Основні результати та висновки дослідження. Таким чином, вивчення аспірантами іноземної мови в аграрному університеті наразі перебуває у стадії розвитку та потребує удосконалення, відповідальність за яке буде покладено як на власне аспірантів, так і викладачів. Слід зазначити, що вивчення іноземної мови не зупиняється на другому році навчання аспірантів. На базі кафедри іноземних мов постійно функціонують курси для викладачів університету, а також курси на платформі Pearson.